

Trygghet

Trivsel

Kvalité

Budget 2018

**Verksamhetsplan
2018-2020**

Bild på framsidan

Fotograf: Jan-Åke Karlsson

Motiv: Tiveden

Innehållsförteckning

Beslut i Kommunfullmäktige	4
1 Majoriteten har ordet	5
1.1 Uppdrag	7
1.2 Uppdrag till kommunstyrelsen	7
1.3 Uppdrag till BUN	7
- Utreda möjlighet och kostnad för att likställa ersättning till pedagogisk omsorg med kostnaden för förskola.....	7
1.4 Uppdrag till SON.....	8
2 Laxå kommuns organisation.....	9
2.1 Organisationsschema	9
2.2 Mandatfördelning i kommunfullmäktige	9
3 Laxå kommuns styrning.....	10
3.1 Styrmodell	10
3.2 Europa 2020-strategin	12
3.3 Vision	13
3.4 Övergripande mål kommunstyrelsen.....	14
3.5 Övergripande mål riktade till barn- och utbildningsnämnden.....	18
3.6 Övergripande mål riktade till social- och omsorgsnämnden.....	20
3.7 Övergripande mål riktade till de helägda bolagen.....	21
4 Laxå kommuns ekonomi	24
4.1 Uppföljning	24
5 Utdebitering i Laxå kommun.....	25
6 Budget 2018 och ekonomisk plan 2019 - 2020	26
6.1 Verksamheternas nettokostnad.....	29
6.2 Avskrivningar	29
6.3 Finansnetto	29
6.4 Årets resultat.....	29
6.5 Balansräkning	30
6.6 Kassafloedesanalys	32
7 Finansiella mål.....	34
8 Driftbudget	37
9 Satsning på välfärden i Laxå kommun	40
10 Övriga satsningar	42
11 Investeringsbudget	42

Beslut i Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antog budget 2017 och verksamhetsplan 2017-2019 den XX november 2016, § XXX.

1 Majoriteten har ordet

Budget 2018 och Verksamhetsplan 2018 – 2020 är den fjärde budgeten som partierna i Ett bättre Laxå presenterar för att fortsätta förändringen och förnyelsen av Laxå kommun. Med denna budget vill vi i de styrande partierna öka kommunens möjligheter till en hållbar utveckling. Vi vill att medborgarna i hela kommunen ska uppleva framåtanda och att kommunen ska vara en attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Vi har kommit en bra bit på vägen, men det finns många utmaningar kvar fram till att vi kan säga att vi lyckats helt och hållet. De utmaningar som en kommun av Laxås storlek möter förändras också utifrån bl.a. tillgången till arbetstillfällen och bostäder, antalet nyanlända, attityder om kommunen både inom och utanför kommungränserna samt kommunens demografi.

Vi fyra partier som utgör styret i kommunen, Kristdemokraterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Liberalerna, har funnit varandra i en god samverkan för en fortsatt positiv utveckling för kommunen. Den nya visionen för kommunen och varumärkesarbetet, och framförallt utropandet av hela kommunen som Tiveden Ekoturistområde kommer under kommande år att fortsatt sätta sin prägel på kommunens arbete och utveckling.

Vi ser med tillförsikt fram emot 2018 som det fjärde och sista verksamhetsåret för denna mandatperiod. Många förbättringar har skett under de senaste åren och arbetet fortsätter med fokus på förnyelse och förbättring.

Denna budget innehåller bl.a. ett antal nya reformer såsom:

- Införa en jobblots till Arbetsmarknad- och Integrationsenheten, 1,0 tjänst, med ansvar att skaffa praktikplatser och stödja personer inför arbete för personer som står långt från arbetsmarknaden.
- Utbyggnad av Hasselfors förskola med en avdelning.
- Återinföra HAB-ersättningen för personer med intellektuell funktionsvariation i daglig verksamhet samt införa den för personer med SOL-beslut för psykiatrins dagverksamhet.
- Ökad asfaltering med totalt 2,5 Mkr
- Återinföra pedagogisk lunch för lärare inom grundskolan.
- Sätta upp en "vattenhäst" i rundeln framför Resecentrum.
- Sätta upp konstverket "Bågar" på lämplig plats i samverkan med konstnären
- Ta fram underlag för nya vägskyltar alt. tvättning av befintliga i hela kommunen.
- Utveckla de kommunala/allmänna badplatser som finns inom kommun.

Under det kommande året kommer arbetet med att skapa bättre förutsättningar för turist- och besöksnäringen att fortsätta, kvalitetsarbetet i alla verksamheten kommer att mätas genom Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) och upplevelsen av trivsel och trygghet att vara i fokus. Den största utmaningen är dock fortsatt att få till stånd fler bostäder och tillgång till fler arbetstillfällen, både i kommunen men också regionalt.

Vi vill fortsätta att tillsammans med föreningar och företag söka ett ökat samarbete inom och utanför kommunen för att skapa ett bättre Laxå.

Bo Rudolfsson (KD)
Kommunstyrelsens ordförande.

Sara Pettersson (MP)
Kommunstyrelsens vice ordförande

Arne Augustsson (C)
Barn- och Utbildningsnämndens ordförande

Gunnar Tingö (L)

POSITIV ATTITYD Vi tar tillvara och utvecklar våra resurser för att göra det stora av det lilla.		RESPEKTFULLHET Vi står upp för alla människors lika värde.
	VÅR VÄRDEGRUND 	
FRAMÅTANDA Vi är öppna för nya ideer och vi har modet och viljan att bli bättre.		LYHÖRD Du får göra din röst hörd och blir sedd.

1.1 Uppdrag

På uppdrag från kommunstyrelsen har Projekt Laxå 2020 genomförts under år 2014-2016. Syftet med projektet var att ta fram underlag för beslut om förändringar och mål som leder till att Laxå kommun har en långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet senast år 2020. Med detta mål som utgångspunkt och i övrigt ger kommunfullmäktige härmed ett antal uppdrag till styrelse och nämnder.

1.2 Uppdrag till kommunstyrelsen

- Utreda ett arbete inom En stad för alla – anpassning av centrala delarna av kommunens tätorter för personer med funktionsvariationer.
- Se över möjligheten att bygglovsbefria alla solcellsanläggningar så länge de ligger i samma vinkel som taket och inte sticker utanför.
- Utreda införandet av webbsändning av kommunfullmäktige under 2018
- Fortsätta arbetet att utreda och införa laddstolpar för elbilar i samverkan med lokala näringslivet, så även i de mindre orterna
- Fortsätta arbetet med att utreda tillskapandet av kommunala naturreservat. Arbeta vidare med att göra en översyn av kommunägda bolagens ägardirektiv med speciell fokus på upphandling, samordning och bolagens miljöarbete samt borgens avgiftens storlek.
- Genomföra en översyn av kulturarrangemang och aktiviteter och hur dessa kan öka i samverkan med föreningar, studieförbund, etc.
- Genomföra en kulturell enkät.
- Utreda om kommunens hela skogsinnehav kan certifieras enligt FSC och PEFC.
- Ett extra stöd till samlingslokaler 2018.

1.3 Uppdrag till BUN

- Utreda möjlighet och kostnad för att likställa ersättning till pedagogisk omsorg med kostnaden för förskola.
- Ta fram utbildning för Elevhälsopersonal för HBTQ-certifiering.
- Utreda möjligheterna att minska barngrupperna i förskolan till max 15 barn per avdelning.
- Genomföra en enkät angående fritidsaktiviteter
- Utreda start av förskoleklass i Hasselfors från hösten 2018.
- Ökat föreningsbidrag/aktivitetsbidrag.

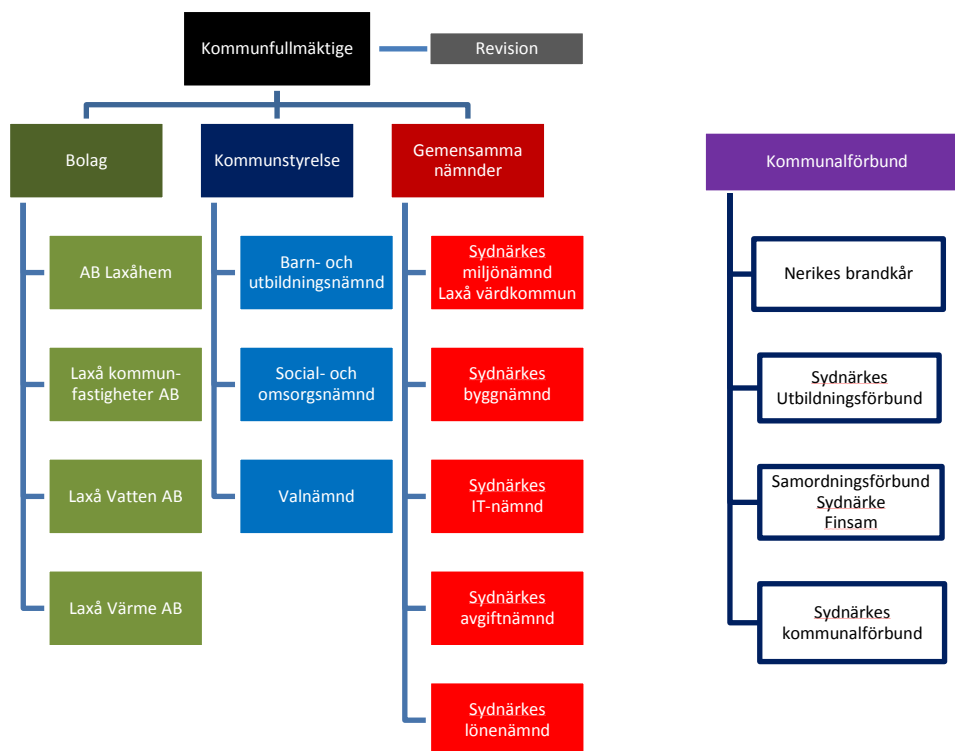
- Ta fram och påbörja en specificerad kompetensutvecklingsplan för personal inom barn- och utbildningsnämnden (grundskolelärare, förskolelärare och fritidspersonal).

1.4 Uppdrag till SON

- Minimera antalet personal inom hemtjänsten som kommer till varje person med ett mål på högst 10 personal/ två veckor
- Ta fram och påbörja en specificerad kompetensutvecklingsplan för sjuksköterskor, arbetsterapeuter och undersköterskor.
- Utredda införandet av förenklad biståndsbedömning.
- Verka för säkerställandet av larmfunktioner i framtiden för enskilda personer inom SONs verksamhetsområde.
- Utredda möjligheten till "sommarkollo" för äldre.
- Genomföra en enkät gällande tillgänglighet och bemötande inom IFOs uppdrag enligt SON:s målformulering.

2 Laxå kommuns organisation

2.1 Organisationsschema

2.2 Mandatfördelning i kommunfullmäktige

Majoriteten (12 mandat)

Kristdemokraterna	6 mandat
Centerpartiet	3 mandat
Miljöpartiet	2 mandat
Liberalerna	1 mandat

Oppositionen (19 mandat)

Socialdemokraterna	10 mandat
Nya Moderaterna	4 mandat
Vänsterpartiet	3 mandat
Sverigedemokraterna	2 mandat (varav en ledamot är partipolitiskt obunden)

3 Laxå kommuns styrning

3.1 Styrmodell

Laxå kommuns styrmodell har som syfte att producera verksamhet med högsta kvalitet utifrån de resurser som finns till förfogande.

Med styrning i Laxå kommun menas alla åtgärder som vidtas för att påverka agerandet i en viss riktning. Syftet med styrningen är att verksamheten ska utvecklas mot högsta möjliga kvalitet med tillgängliga resurser. Styrningen utgår från kommunens vision, gällande lagstiftning och nationella mål.

Kommunfullmäktige styr genom fastställda övergripande mål. De ekonomiska ramarna är medel för att nå målen.

Det ska gå att följa kommunfullmäktiges övergripande mål till den enskilda arbetsplatsen eller enheten.

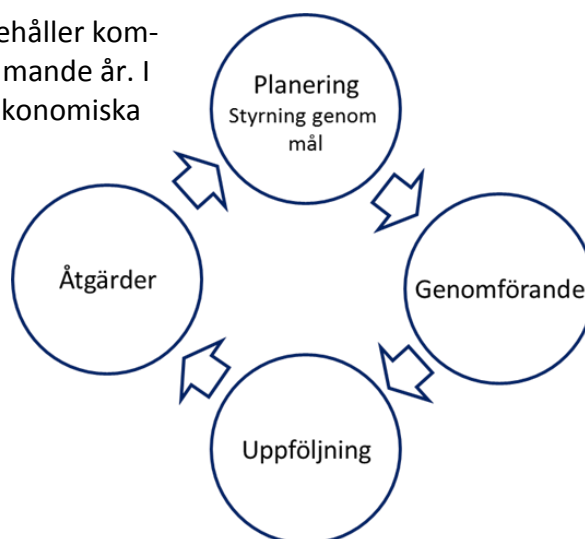
Det är respektive nämnd/verksamhet som är ansvarig att ta fram detaljerade mål med tillhörande plan med aktiviteter som gör att nämnden/verksamheten når kommunfullmäktiges övergripande mål.

Övergripande mål och andra underliggande mål ska i möjligaste mån vara tydliga, mätbara, tidsatta och realistiska. Övergripande mål kan sättas på längre sikt än ett år.

Kommunens vision och kommunfullmäktiges mål ska vara kända av alla medarbetare.

Laxå kommuns verksamhetsplan innehåller kommunens mål och budget för nästkommande år. I budgeten ges verksamheterna sina ekonomiska ramar.

Laxå kommuns styrmodell för systematiskt förbättringsarbete.

Mål på olika nivåer

Laxå kommuns styrmodell bygger på fyra olika nivåer:

1. Laxå kommuns vision
2. Kommunfullmäktiges övergripande mål
3. Mål för respektive nämnd/verksamhet
4. Planer med aktiviteter för att nå nämndernas mål

Laxå kommuns vision

Visionen pekar ut riktningen för Laxå kommun. Alla mål sätts för att nå visionen.

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktiges mål antas i samband med verksamhetsplanen. De är övergripande och sätts över flera år. De övergripande målen bör tydligt kopplas till kärnverksamheten, till exempel skolresultat. Antalet mål bör begränsas.

Nämndmål

Varje nämnd antar mål som leder till att kommunfullmäktiges övergripande mål nås. De ska vara mätbara och tidsatta, men kan sättas på kortare tid, till exempel ett år. Nämndmålen kan vara fler än KFs övergripande mål för verksamheten.

Planer

På nämndnivå fastställs planer för att nå nämndmålen. Varje plan innehåller en eller flera aktiviteter som tillsammans leder till att nämndmålet nås.

Kommunhuset i Laxå tätort, fotograf Jan-Åke Karlsson

3.2 Europa 2020-strategin

Europa 2020 är EU:s tillväxtstrategi. Med stöd av tillväxtstrategin ska EU bli en smart och hållbar ekonomi för alla. Strategin ska hjälpa EU och medlemsländerna att uppnå hög sysselsättning, god produktivitet och stor social sammanhållning.

Utvecklingsstrategin för Örebroregionen (RUS) är en gemensam vägvisare för regionens framtidsarbete och den tar sitt avstamp ur Nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft som i sin tur ansluter till Europa 2020-strategin. Utvecklingsstrategin fokuserar på fyra utvecklingsområden:

1. Kunskap och kompetens

2. Innovationer och entreprenörskap

3. Lustfyllda möten och upplevelser

4. Den öppna regionen

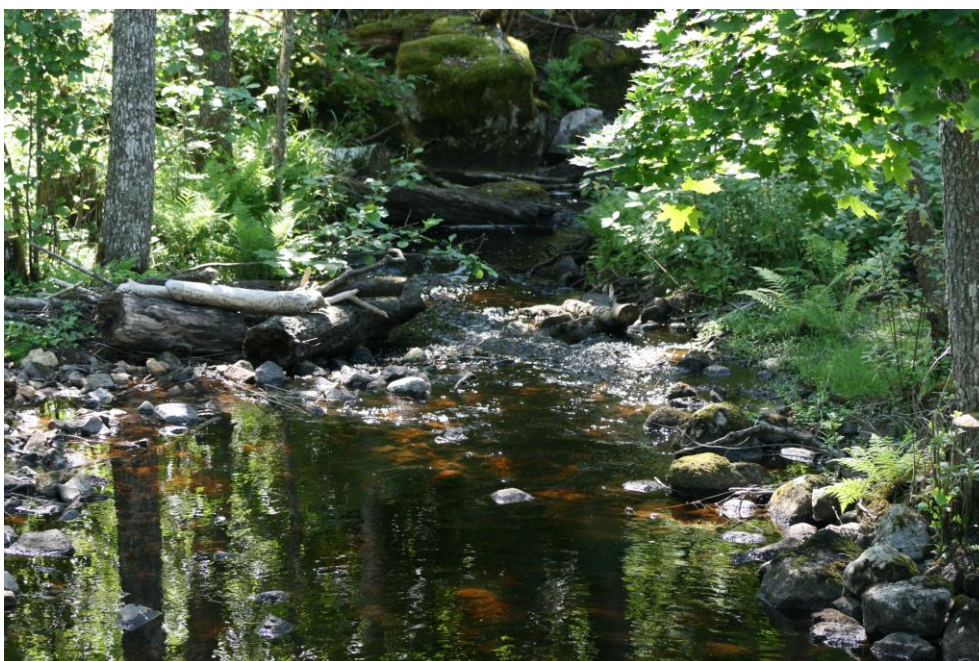
På samma sätt ansluter Laxå kommuns verksamhetsplan till Utvecklingsstrategin för Örebroregionen och EU:s tillväxtstrategi. Flera av verksamhetsplanens övergripande mål är direkt kopplade till mål i dessa strategidokument. Därför finns det en röd tråd, från Europa 2020-strategin till aktiviteter i våra verksamheter. Aktiviteter som gör att vi når våra mål men också bidrar till att vi når EU:s mål.

Den regionala utvecklingsstrategin ska under 2017 revideras och förändras till ett regionalt utvecklingsprogram som stöder utvecklingen i alla länets kommuner. Laxå kommun planerar att aktivt delta i detta förändringsarbete.

3.3 Vision

”En välmående plats med hög trivsselfaktor, stark sammanhållning och öppenhet mot omvärlden.”

Visionen är vårt långsiktiga mål, vår drömbild av hur platsen Laxå ska uppfattas 2030. Alla som bor och verkar i Laxå äger visionen och den ger oss livskraft. Tillsammans bygger vi steg för steg en ännu attraktivare plats.

Naturbäck i Tiveden

3.4 Övergripande mål kommunstyrelsen

Mål för befolkning

Laxå kommuns folkmängd ska öka till år 2020 räknat från 2014-12-31.

Laxå kommuns folkmängd har sedan 70-talet minskat, men under 2013 skedde ett trendbrott, vi fick för första gången på över 40 år en ökad folkmängd. Under 2014 fortsatte den positiva förändringen och folkmängden 31 december 2014 var 5 664, vilket vara 84 mer än samma tid året innan.

Vid 2015 års utgång hade dock antalet invånare sjunkit något till 5 656. Under 2016 fortsatte dock uppgången igen så att den 31 december var invånarantalet 5709.

Mål för samhällsbyggnad

Senast år 2020 ska det finnas minst 30 nya bostäder i Laxå kommun räknat från början av 2015.

Folkmängden ökar och för första gången på många år har AB Laxåhem en bostadskö. Vid oktobers månads ingång 2017 var den ca 400. För att öka attraktiviteten i kommun är det viktigt att nya och för efterfrågan anpassade bostäder tillskapas i kommunen, både av AB Laxåhem men också av privata hyresvärdar. Under 2015 – 2017 har det tillskapats ca 17 lägenheter och ytterligare 20-25 lägenheter är på gång under 2018.

Mål för turism

Antalet gästnätter i Laxå kommun ska minst uppgå till 60 000 per år fram till år 2020.

Antalet gästnätter, dvs. antalet nätter som gäster sovit på hotell, vandrarhem, campingplatser mm var för 2014 ca 55 800 och under 2015 ökade antalet gästnätter stort till 57 000 och 2016 till ca 58 000. Fram till oktober 2017 uppgår antalet gästnätter till 63 500. Under 2018 finns det anledning att anta att antalet gästnätter kommer att öka till ca 70 000. Genom samverkan med besöksnäringen ska attraktiviteten för Laxå kommun som turistkommun öka ytterligare. Detta ger en ökad möjlighet för besöksnäringen att fortsätta utvecklas i samma positiva riktning.

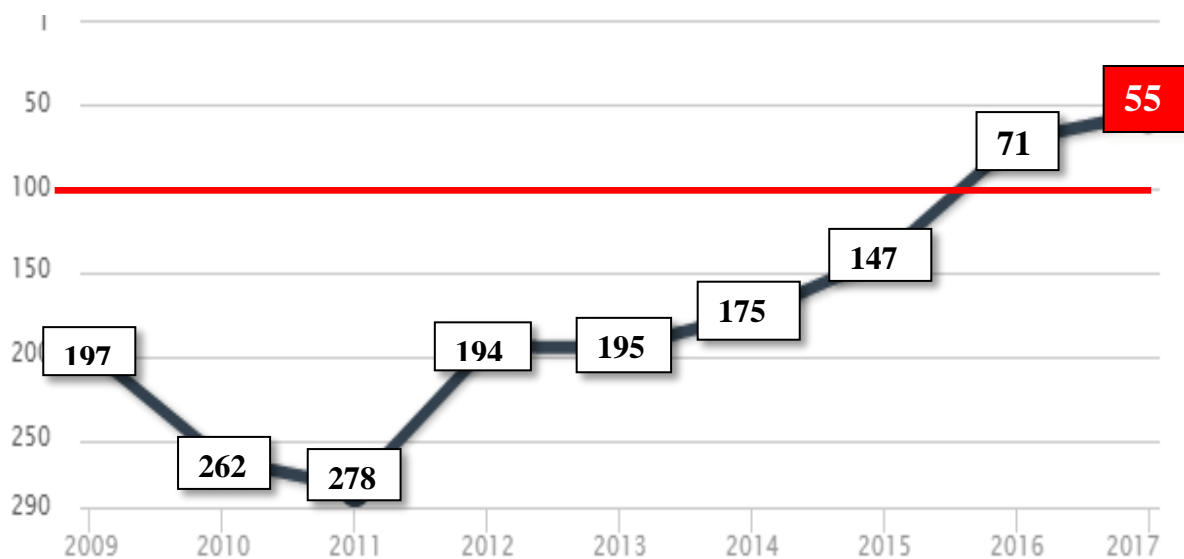
Mål 1 för näringslivsarbetet

Senast år 2018 ska Laxå kommun vara bland de 100 högst rankade kommunerna på föreningen Svenskt Näringslivs ranking av näringslivsklimatet.

2014 låg Laxå kommun på 175 plats. Mätningen 2015 visade på en förbättring med 35 placeringar till plats 140. Under 2015 ökade det sammanfattande omdömet från kommunens företagare från 3,06 (2014) till 3,41 och därmed för första gången högre än rikets genomsnitt och Örebro kommun.

Detta resulterade att rankingen för 2016 blev plats 71, vilket innebär att Laxå kommun redan nått målet. För år 2017 klättrade kommunen ytterligare i rankingen till 55. Arbetet framåt är att hålla kvar denna placering.

Ranking av företagsklimat 2009 - 2017

Under de senaste fem åren (2011 - 2016) har Laxå kommun varit Sveriges bästa kommun när det gäller genomsnittlig ökning per år. Det är viktigt att kommunen fortsätter arbetet med kommunens kontakter med företagen samt information om kommunens arbete med företagsklimatet.

Mål 2 för näringslivsarbetet

Att intensiviera arbetet med företagsetableringar med målet att tillskapa 50 nya arbetstillfällen till 2020 inom nya och befintliga företag.

För att nå målet ska vi öka marknadsföringen av lediga tomter genom aktiv skyltning vid samtliga etableringsområden. Vi gör en ny film med etableringsförslag för hemsida och sociala medier. Vi kommer också att öka offerterberedskapen genom att bygga klart anslutningar och vägar in till våra etableringsområden. Vi behöver också se över nya områden för detaljplanläggning för framtida behov.

Ett bra företagsklimat stödjer de befintliga företagens vilja att investera och växa. För att förbättra klimatet ökar vi dialogen med våra företag genom fler företagsbesök och andra möten. Vi kommer fortsatt att ha ett stort engagemang i företagarluncherna och ha ett bra innehåll i våra nyhetsbrev. Vi följer noggrant Svenskt Näringslivs enkätundersökning för att hitta förbättringsområden och vi sätter in resurser där vi ser att de bäst behövs.

Mål för integration

Laxå kommun har som målsättning att hälften av alla flyktingar som bosatt sig i Laxå väljer att bo kvar minst tre år under perioden 2015-2018.

Laxå kommun har under de senaste åren tagit emot många kommunplacerade flyktingar och ensamkommande barn. Totalt har Laxå kommun varit bland de 5-7 bästa kommunerna i detta mottagande räknat utifrån antalet invånare. I slutet av 2016 har Laxå kommun ca 300 personer med uppehållstillstånd som kommit till Laxå sedan 2013-01-01, ca 60 av dessa är kommunplaceringar. Totalt är det 530 personer som har flyttat in till Laxå kommun och under samma period har 179 flyttat ut. Det innebär att ca 66 procent bor kvar. Mätning 2017 - av de som kommit de senaste 3 åren (från 2014) har 28,5% flyttat, 71,5% bor kvar.

Detta samt arbetet med den specifika integrationsfonden har bidragit till en positiv befolkningsutveckling och det är viktigt att vi får en bra integration så att så många som möjligt väljer att etablera sig, dvs. fortsätta bo, arbeta, studera och leva i Laxå kommun.

Mål för personal

Laxå kommuns korttidssjukfrånvaro ska sänkas med en dag per anställd och år senast år 2018.

För att få en säkerställd kvalitet och kontinuitet i verksamheterna är det viktigt att korttidssjukfrånvaron minskar. Utgångsvärdet från år 2015 är 5,1 dagar med korttidssjukfrånvaro per anställd. Korttidssjukfrånvaro är i detta fall sjukfrånvaro kortare än 14 dagar.

Nuläget vid senaste mätning gjord januari 2017 är 6,12 dagar med korttidssjukfrånvaro per anställd.

Mål för miljö

Laxå kommun ska nå miljömålen enligt fastställd tidsplan (2020 och 2021).

Laxå kommun har 14 övergripande miljömål som ansluter till de nationella miljö kvalitetsmålen (14 av 16 st. är relevanta för Laxå kommun). Mer information och länkar nås via kommunens hemsida.

Laxå kommun är Sveriges första miljödiplomerade kommun. Den egna städningen var först i Sverige med att städa utan kemikalier – man använder endast avjoniserat vatten och mikrofiberduk. Kommunen är också först i Sverige med att ha utropat en hel kommun till ekoturismområde - Tiveden Ekoturismområde.

Tidningen Aktuell Hållbarhet (augusti 2017) rankar Laxå kommun högst bland kommuner med 20 000 eller färre invånare. I Örebro län hamnar Laxå kommun på en hedrande andra plats efter Örebro kommun. I gruppen

varuproducerande kommuner är Laxå bästa kommun. Totalt hamnar Laxå på 25:e plats. Laxå har klättrat 41 placeringar jämfört med förra året då placeringen var 66:e.

Mål för folkhälsa

Folkhälsoindex i Laxå kommun ska öka kontinuerligt för att år 2020 nå ett indikatorvärde på 79.

Laxå kommuns folkhälsoarbete utgår från ett långsiktigt och främjande arbetssätt med fokus på att stärka skyddsfaktorer för en god hälsa, samt i viss mån förebygga riskfaktorer. Huvudmålet med folkhälsoarbetet är att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa för alla invånare.

Strategiska målområden som ägnas särskild uppmärksamhet i folkhälsoarbetet är föräldrastöd, hälsofrämjande skolutveckling samt hälsosamt åldrande. Även utbildning, sysselsättning och integration är av stor vikt för en socialt hållbar utveckling med en mer jämlikt fördelad hälsa.

Kommunens samhällsplanering är ett utvecklingsområde inom folkhälsan då den skapar förutsättningar för bland annat fysisk aktivitet och sociala mötesplatser. Samtliga verksamheter inom kommunen har ett ansvar för invånarnas jämställdhet, delaktighet och inflytande.

Folkhälsoindex bygger på indikatorer för föräldrastöd, hälsofrämjande skolutveckling samt hälsosamt åldrande. Flertalet indikatorer i folkhälsoindexet är hämtade från befolkningsundersökningar som genomförs med flerårig tidsintervall, vilket gör att indexet inte kan uppdateras årligen i sin helhet som övriga kommunala nyckeltal. Detta är beroende av att det är svårt att hitta andra relevanta indikatorer för att följa folkhälsans utveckling, men saknar också större betydelse då folkhälsans utveckling bör följas över tid och sällan påverkas nämnvärt på ett år. Befolkningsundersökningar som indexet grundar sig på genomfördes senast 2017.

År 2015 uppnådde folkhälsoindexet ett värde på 77,6. Ett delmål är att senast år 2017 uppnå ett indextal på 78 för att slutligen, senast år 2020, uppnå ett indexvärde på 79.

Mål för kultur

Minst 75 % av kommunens invånare är nöjda eller mycket nöjda med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter i kommunen.

Från 2018 ansvarar kommunstyrelsen för kulturområdet och Laxå kommun kommer att ha nyanställt en kulturchef som har ansvar att utveckla kommunens kulturaktiviteter. Genom att via enkät (i samverkan med fritidsavdelningen) mäta kommuninvånarnas upplevelse av, och utbudet av, kultur-

och fritidsaktiviteter ges en bild av nuläget men också en möjlighet att kartlägga brister.

Kommuninvånarna ska ha tillgång till ett brett spektra av kultur- och fritidsaktiviteter av god kvalitet. Laxå kommun är en direktleverantör av kultur- och fritidsaktiviteter till exempel genom biblioteket och Allaktivitetshuset. Men minst lika viktigt är det samarbete kommunen har med föreningar som verkar i Laxå kommun och som också levererar kultur- och fritidsaktiviteter. Samarbetet består bland annat av ekonomiskt stöd.

3.5 Övergripande mål riktade till barn- och utbildningsnämnden

Mål 1

Minst 85 % av eleverna ska år 2018 ha behörighet till ett nationellt gymnasieprogram.

Vid läsårsslut juni 2014 var 84 % av alla eleverna i skolår 9 behöriga till ett nationellt gymnasieprogram. För år 2015 var denna siffra 69,7 %. För 2016 var denna siffra 85,7%. För 2017 är denna siffra 64,2 %.

En stor del av förklaringen för detta sämre resultat för 2017 är den stora andel nyanlända som kommit till skolorna i Laxå, upp emot 30 % av eleverna är nyanlända.

Skolverkets statistik i detta område ger inte uppdelade siffror om behörighet mellan elever med svensk respektive utländsk bakgrund.

Att ha behörighet till ett nationellt program på gymnasieskolan är viktigt för alla ungdomar så de kan forma sin framtid utifrån en god grundutbildning.

Lindåsens förskola och skola

Mål 2

Meritvärdet i skolår 9 ska 2018 vara lägst 216.*

Meritvärdet i skolår 9 var i juni 2014 206,4. Vid skolåret 2015 var meritvärdet 183 (elever med svensk bakgrund hade meritvärdet 215, elever med utländsk bakgrund 103). Denna skillnad förklaras av den stora andelen nyanlända elever. I juni 2017 var detta meritvärdet 205,3 beräknat på samtliga elever. För elever som gått i svensk skola minst fyra år var meritvärdet 209. *Att öka meritvärdet innebär att fler ungdomar får behörighet att söka teoretiskt gymnasieprogram som ger behörighet till högskole- eller universitetsstudier.*

*Detta gäller för elever som vistats och gått i skola i Sverige minst fyra år.

Mål 3 för fritid

Minst 75 % av kommunens invånare är nöjda eller mycket nöjda med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter i kommunen.

Kommuninvånarna ska ha tillgång till ett brett spektra av kultur- och fritidsaktiviteter av god kvalitet. Genom att via enkät (i samverkan med kulturavdelningen) mäta kommuninvånarnas upplevelse av, och utbudet av, kultur- och fritidsaktiviteter ges en bild av nuläget men också en möjlighet att kartlägga brister.

Laxå kommun är en direktleverantör av kultur- och fritidsaktiviteter till exempel genom biblioteket och Allaktivitetshuset. Men minst lika viktigt är det samarbete kommunen har med föreningar som verkar i Laxå kommun och som också levererar kultur- och fritidsaktiviteter. Samarbetet består bland annat av ekonomiskt stöd.

3.6 Övergripande mål riktade till social- och omsorgsnämnden

Mål 1 äldreomsorgen

Personer över 65 år boende i Laxå kommun ska kunna åldras i trygghet med tillgång till en god vård och omsorg och kvalitetsindexet ska senast år 2018 vara 4,5.

I all verksamhet vi bedriver är målet att de som åldras i Laxå kommun ska ges förutsättningar att åldras i trygghet, genom god vård och omsorg, Kvalitetsindexet för 2015 blev 4,7 på en femgradig skala vilket var en tydlig förbättring mot målet som var 3,8. Målet är ändrat till 4,5 från maj 2017. Målet för 2018 är därför att bibehålla nivån från 2015 eller att förbättra denna.

Mål 2A äldreomsorgen

Laxå kommun ska genom att verka för en god folkhälsa bibehålla andelen över 65 år som har hemtjänst.

Efterfrågan på hemtjänst har minskat under det senaste året. Jämfört med motsvarande period föregående år 2016 (januari till och med oktober) är minskningen 16 % vilket motsvarar 5 111 färre utförda timmar.

Vi har en dyr hemtjänst jämfört med riket, och även jämfört med andra kommuner med liknande förutsättningar. Vi har betydligt färre äldre med insatser från hemtjänst och även i särskilt boende. Därför blir vår "styckkostnad" väsentligt högre än andras. Ett mål sattes att uppnå minst 55 % genomsnittlig direkt brukartid under 2017, vilket uppnåts i centrala Laxå men inte i ytterområdena.

Nya Ramundergården som den kan se ut när den är klar under hösten 2018

Mål 2B äldreomsorgen

Laxå kommun ska genom att verka för en god folkhälsa bibehålla eller minska andelen över 65 år som vårdas på korttidsvården eller bor i särskilt boende.

Från och med 1 januari 2018 måste kommunen ta emot utskrivningsklara patienter från slutenvården inom tre dagar, i stället för fem vardagar som det varit tidigare. Ett hemtagningsteam har startat inför lagändringen och det ökade tryck som den nya lagen innebär. Man får hjälpen i hemmet i första hand. När det finns ett behov av korttidsvård kan även det behovet tillgodoses, genom att sju nya platser tillskapats på avdelning Dalen, i avvaktan på att nya Ramundergården blir klar. Då kommer Solhöjden omvandlas till en avdelning för korttidsvård vilket innebär nio fler platser.

Kostnaden för betalningsansvar gällande personer som var utskrivningsklara blev 2016 totalt 308 tkr. För 2017 är prognosen 440 tkr. Vi har inte haft en enda dag av betalningsansvar sedan Dalen öppnade sju nya korttidsplatser 15 september.

Mål IFO, socialpsykiatri och LSS

De som kommer i kontakt med individ- och familjeomsorgen, socialpsykiatri och LSS ska uppleva god tillgänglighet och få ett bra bemötande och andelen personer som känner att personalen lyssnar på dem ska senast 2018 vara 85 %.

Målet gäller för IFO, socialpsykiatri och LSS och ska mätas genom enkätundersökning.

3.7 Övergripande mål riktade till de helägda bolagen

Följande mål är framtagna av kommunens helägda bolag. Kommunens bolag har efter kommunfullmäktiges beslutade ägardirektiv om förankrad affärsplan arbetat fram mätbara mål för respektive verksamhet.

Mål 1 alla bolagen

Varje bolag ska ha en förankrad affärsplan och utifrån den, mätbara mål som ska följas upp i tertiärrapport, delårsrapport och årsredovisning och rapporteras till kommunfullmäktige.

Respektive bolags affärsplan ska vara väl förankrad i styrelse, hos medarbetarna samt vara känd av kommunfullmäktige. Presidiet ska tillsammans med ekonomi- och kvalitetschefen tre gånger om året träffa företrädare för de helägda bolagen och då följa målarbetet gällande kvalitet, utveckling och ekonomi. Dessa träffar ska ligga till grund för bolagsuppföljningen i tertiärrapport, delårsrapport och årsredovisning och måste därför planeras in i

slutet av april och augusti samt i början av februari gällande årsredovisningen.

Mål 2 alla bolagen

Alla helägda bolag ska senast 2018 vara miljödiplomerade.

Laxå kommun är miljödiplomerad sedan 2011 och för att ytterligare stärka miljöarbetet ska även de helägda bolagen vara miljödiplomerade.

Mål 3 Laxå kommunfastigheter AB och AB Laxåhem

Energiförbrukning/m² ska minska från 112,13 2014 till 100 kWh 2020 för Laxå kommunfastigheter AB och från 173,8 kWh 2014 till 165 kWh 2020 för AB Laxåhem.

Laxå kommun är miljödiplomerad och driver även ett energieffektiviseringsprojekt och det är därför rimligt att även de bolag som står för ett stort energiutnyttjande i form av både el och värme aktivt arbetar med att minska energiförbrukningen.

Mål 4 Laxå kommunfastigheter AB

Laxå kommunfastigheter AB ska ha tillfredsställande underhållsplaner på hela fastighetsbeståndet senast 2020 och rapportering av framtagandet av dessa stäms av vid presidiets/kommunstyrelsens bolagsträffar under 2017.

Det är av stor vikt att bolagets fastigheter hålls i ett gott skick för att på bästa sätt kunna erbjuda kommunens verksamheter ändamålsenliga och tillfredsställande lokaler.

Mål 5 AB Laxåhem

AB Laxåhem ska senast år 2020 skapa 20 stycken nya bostäder i det befintliga beståndet samt i nybyggnation.

Laxå kommun har som målsättning att befolkningsmässigt växa även de kommande åren. För att kunna nå det målet måste nya bostäder tillskapas på ett kostnadseffektivt sätt. AB Laxåhem har ytor som idag inte används till bostäder och för att möta efterfrågan på bostäder bör dessa byggas om.

Mål 6 Laxå Vatten AB

Laxå Vatten AB ska ha en säker dricksvattenproduktion/distribution och målvärdet är att antalet anmärkningar/antal vattenprov ska minska.

Under perioden 2010 - 2015 har antalet anmärkningar/antal vattenprov minskats. Prognos för 2017 är samma nivå som 2016. Målvärdet 2018 är att andelen godkända prov är 98 % för bakteriologiska prov och 85 % för kemiska prov. Långsiktigt till 2020 är att 100 % är godkända.

Mål 7 Laxå Vatten AB

Laxå Vatten ABs förnysetakt för ledningsnätet ska öka.

Nuvarande förnysetakt ligger f n på ca 400 år för åren 2007 - 2015. Målvärdet för 2018 är 200 år och 2020 ska 100 år vara uppnådd, vilket motsvarar en förnyelse av ledningsnätet på 1 % årligen.

Mål 8 Laxå Vatten AB

Laxå Vatten ABs utsläpp av fosfor vid Laxå avloppsverk ska minska från dagens 200 kg/år till 100 kg/år 2020.

Utsläppen minskar och prognosen för 2016 är ca 150 kg/år

Mål 9 Laxå Värme AB

Laxå Värme AB ska ha en säker fjärrvärmeproduktion och distribution och målvärdet är att antalet akuta driftstopp/år ska minska.

Antalet akuta driftstopp minskar, inget av dessa drabbar kund.

Målvärdet 2018 är 0 st akuta driftstopp.

Mål 10 Laxå Värme AB

Andelen biobränsle som Laxå Värme AB använder i produktionen av fjärrvärme ska öka och senast 2018 uppgå till 100 procent.

I normalproduktionen är målet uppnått - d v s 100 % biobränsle. Olja är fortfarande reserv och när stora effektbehov behövs. Tveksamt om oljan kan ersättas med fossilfritt bränsle till 2018, målet bör sättas till 2020. Andelen biobränsle för år 2015 var 99,8 %, bl a orsakat av att oljepannorna måste ju testköras emellanåt.

Mål 11 Laxå Värme AB

Andelen fossila utsläppsemissioner ska för Laxå Värme AB minska och senast 2018 vara 0 procent.

Se text på mål 9, samma resonemang. Andelen utsläppsemissioner orsakade av fossilt bränsle var 64 ton 2015, minskning från 2014.

4 Laxå kommuns ekonomi

I kommunallagen kapitel 8 § 5 regleras balanskravet, vilket innebär att kommunen ska ha balans mellan resultaträkningens intäkter och kostnader. Detta ska ses som ett led i att ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Eventuella underskott ska regleras inom tre år efter att de uppkommit. En kommun kan under vissa förutsättningar besluta om synnerliga skäl för att inte reglera hela eller delar av ett underskott. Möjligheten att underbalansera budgeten ska användas med restriktivitet och normalt sett endast något enstaka år.

Kommunens goda resultat de senaste åren innebär att inga kvarstående underskott sedan tidigare år finns att återställa. Budgeterat resultat för 2017 innebär att ekonomin ytterligare stärks. Målet att senast år 2020 nå en soliditet på 20 % har redan uppnåtts och utifrån planen för 2018-2020 ska soliditeten stärkas ytterligare för att långsiktigt uppgå till 50. För att nå detta krävs dock att ramfördelningen inte sammantaget och över tid överstiger beräknade standardkostnader. I och med bokslut 2016 har kommunen en soliditet på 20,7 % vilket är en höjning från tidigare nivå på ca 14 %-enheter.

4.1 Uppföljning

Vid fem tillfällen under året ska nämnderna upprätta prognoser med tillhörande åtgärds paket/konsekvensbeskrivning för att hantera eventuella underskott. Dessa lämnas skriftligen och muntligen till kommunstyrelsen av respektive verksamhetschef. De fem prognoserna ingår månadsuppföljning i februari, i tertialrapporten efter fyra månader, i månadsuppföljningen juni/juli, i delårsrapporten som upprättas efter årets åtta första månader samt i månadsuppföljningen för oktober. Nämnderna ska månaderna däremellan bevaka det ekonomiska utfallet och rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen.

De övergripande målen och nämndernas mål följs upp i delårsrapport och i årsredovisning. I tertialrapporten redovisas en enklare och översiktlig uppföljning av målen.

Ekonomiavdelningen ansvarar för att en samlad redovisning av uppföljningar och prognoser redovisas till kommunstyrelsen.

Nämnderna ansvarar för ekonomi och verksamhet inom sitt verksamhetsområde. Detta ansvar delegeras sedan till ansvariga verksamhetschefer som i sin tur delegerar vidare till övriga chefer.

5 Utdebitering i Laxå kommun

Skattesatsen för 2018 är oförändrat 22,18 kronor per beskattningsbar hundralapp.

Unden, fotograf Jan-Åke Karlsson

6 Budget 2018 och ekonomisk plan 2019 - 2020

Samhällsekonomin

Regeringen bedömer i budgetpropositionen att tillväxten i Sverige blir stark, 3,4 procent år 2017 respektive 2,6 procent år 2018 (kalenderkorrigerade siffror). Det är en upprevidering jämfört med vårpropositionen.

Den globala tillväxten är idag visserligen under genomsnittet för 2000-talet. Men konjunkturuppgången i världen fortsatte under 2017 med en snabbare ökning av industriproduktion och världshandeln. Det ser ut att bli en något starkare tillväxt 2017 och 2018 i de länder som är viktiga för Sveriges utrikeshandel, vilket bidrar till en starkare svensk export 2018. Det förefaller inte som den politiska osäkerheten i Europa och USA i någon större omfattning påverkat den ekonomiska utvecklingen, indikatorerna tyder snarare på att ett relativt högt förtroende hos både hushåll och företag.

Aktivitetsnivån i den svenska ekonomin har varit hög de senaste åren och det fortsätter ett tag till. Det är framförallt de inhemska delarna i ekonomin som utvecklats starkt. Den offentliga konsumtionen ökade kraftigt i samband med den stora flyktingkrisen. Investeringarnas andel av BNP är på den högsta nivån sedan början av 1990-talet, den höga befolkningstillväxten ställer krav på såväl bostäder som verksamhetslokaler. Nästa år bedömer regeringen dock att investeringarna växer i en långsammare takt eftersom nivån på investeringarna nu är så pass hög. Det finns även kapacitetsrestriktioner i byggandet. Vidare bedömer regeringen att hushållskonsumtionen kommer utvecklas starkt då låga räntor, hög sparkvot och en positiv utveckling på arbetsmarknaden ger en gynnsam grogrund för hushållskonsumtionen. Även utrikeshandeln väntas ge ett positivt bidrag till tillväxten i Sverige 2018.

Regeringen väntar sig att den starka utvecklingen på arbetsmarknaden håller i sig. Antalet sysselsatta väntas fortsätta öka snabbt 2017 och även relativt snabbt 2018. Sysselsättningsgraden, dvs. andelen sysselsatta i befolkningen i arbetsför ålder har ökat kraftigt. Den starka konjunkturutvecklingen och regeringens åtgärder medför en ökad efterfrågan på arbetskraft och arbetslösheten bedöms minska till 5,9 procent år 2018.

Löneutvecklingen väntas trots den starka utvecklingen på arbetsmarknaden att vara dämpad. Även 2017 och 2018 väntas timlöneökningarna stanna på 2,7 respektive 3,0 procent, vilket är lägre än genomsnittet 1993–2016 (3,4 procent). Undersökningar visar att företagen få allt svårare att rekrytera personal. Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden har stigit vilket påverkar löneökningstakten med viss fördröjning.

Inflationstakten ökade under 2016 och första halvåret 2017, efter att ha varit låg under en lång tid. Ökningen förklaras av höjda priser på tjänster och tillfälligt höjda energipriser. Inflationstakten mätt som KPIF, inflationen med fast bostadsränta, vilket är det mått som riksbanken numera följer väntas stabilisera sig på knappt 2 procent.

Den offentliga konsumtionen har ökat snabbt de senaste åren och denna utveckling väntar regeringen ska fortsätta 2017. Utvecklingen beror i huvudsak på att efterfrågan på kommunala välfärdstjänster är stark till följd av snabbt ökande antal barn och äldre, det stora antalet nyanlända och regeringens satsningar inom välfärden. Efterfrågan på kommunala välfärdstjänster bedöms vara fortsatt hög 2018. Däremot beräknas den offentliga konsumtionen totalt sett minska, framför allt till följd av minskade migrationsrelaterade utgifter. Dessutom bidrar den prognosprincip regeringen tillämpar till en dämpad utveckling. Denna innebär att man utgår från nominellt oförändrade statsbidrag och oförändrade kommunala skattesatser. Den kommunala konsumtionen anpassas därefter i prognosen så att det kommunala balanskravet uppfylls, även då det innebär mindre ökning av den kommunala konsumtionen än vad demografin kräver.

Investeringarna, framförallt i bostäder, ökade snabbt 2015 och 2016. Till följd av den stora befolkningstillväxten finns fortsatt stort behov av bostäder. Regeringen räknar därför med att bostadsinvesteringarna blir fortsatt höga, även om tillväxten avtar något till följd av ett alltmer ansträngt resursutnyttjande i byggsektorn. Investeringarna i näringslivet väntas växa i svagare takt än 2016 både 2017 och 2018. De offentliga investeringarna bedöms däremot växa i hög takt 2017, för att nästa år öka i en lägre takt när kommunsektorns investeringar i framförallt byggnader och infrastruktur minskar.

Tabell 1. Sammanfattningstabell över regeringens prognos i budgetpropositionen

Procentuell förändring om inte annat anges, prognos 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020
BNP ¹	2,9	3,4	2,6	2,0	2,0
Arbetade timmar ¹	1,7	2,0	1,3	0,6	0,6
Arbetslöshet ²	6,9	6,6	5,9	5,9	5,9
BNP-gap ³	-0,2	0,8	1,0	0,8	0,6
Timlöner ⁴	2,4	2,7	3,0	3,2	3,4
KPIF, årsgenomsnitt	1,4	1,8	1,7	1,9	2,0
Prisbasbelopp	44 300	44 800	45 500	46 400	47 300
Finansiellt sparande i off. sektor ⁵	0,9	1,0	0,9	1,1	1,5
Konsoliderad bruttoskuld ⁵	41,6	38,6	36,5	34,4	32,0

¹Kalenderkorrigerade. ²Procent av arbetskraften. ³Procent av potentiell BNP.

⁴Konjunkturlönestatistiken. ⁵Andel av BNP.

Källa: 2018 års budgetproposition.

Budget 2018 och ekonomisk plan för 2019 och 2020 är baserad på den prognos som Sveriges Kommuner och Landsting presenterade i cirkulär september 2017.

Laxå kommun				
Skatteprognos 2017-2020, tkr	2017	2018	2019	2020
Skatteintäkter	244 552	250 180	256 659	261 351
Generela statsbidrag och utjämning	83 404	90 965	93 717	98 753
Summa	327 956	341 145	350 377	360 103
Procentuell förändring		3,9%	2,6%	2,7%

Skatteintäkterna och statsbidragen beräknas 2018 öka med 3,9 % jämfört med budgeterade intäkter 2017. Den stora ökningen beror på att kostnadsutjämningsbidraget ökat kraftigt för Laxå kommun. För år 2019 och 2020 kommer ökningstakten av skatteintäkterna minska utifrån den dämpade utvecklingen av samhällsekonomin och den kraftiga befolkningsökningen. Utvecklingen är dock bättre än den som redovisades i Sveriges kommuner och landstings rapport i maj,

I prognosen för Laxå kommun beräknades den förväntade befolkningsutvecklingen per den 1 november 2017 uppgå till 5 660. I den officiella folkräkningen uppgår befolkningsnivån till ca 5 687 vilket innebär att den beräknade skatteprognosen för 2018 kan betraktas som giltig. Invånarantalet 1 november 2016 uppgick till 5699.

Som en följd av Sveriges migrationsåtagande har regeringen beslutat att tilldela extra medel till Sveriges kommuner och landsting. Totalt kommer 10 miljarder per år att fördelas med början 2016. Beroende på kommunernas migrationsåtaganden och befolkningsstorlek kommer bidraget att beräknas olika kommande år. År 2021 kommer bidraget fördelas generellt efter antalet invånare. Nedan är den senaste preliminära beräkning för Laxå kommun.

Utfall givet samma underlag åren 2018-2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Enligt flyktingvariabler	32 500	15 382	13 200	10 990	6 590	0
Enligt befolkningsfördelning		1 201	1 200	2 000	2 800	4 000
Totalt	32 500	16 583	14 400	12 990	9 390	4 000

För de fördelade medel som avsåg 2016 upprättades en plan vilken har beslutats i fullmäktige i april 2016. Den budgetgrupp som representeras av politiker och tjänstemän har under 2016 kompletterat budgeten med fördelning av de extra medlen 2017 – 2021 utifrån verksamheternas behov och politiska prioriteringar. Viktigt är att beakta vilket utrymme kommunen har för permanenta kostnadsökningar där fördelningen av extra medel sjunker kraftigt till år 2021.

6.1 Verksamheternas nettokostnad

Verksamheternas nettokostnader tillåts, utifrån inkomstförändringarna, öka med 3,9 % 2018, 2,6 % 2019 och med 2,7 % 2020. Med de generella årliga löne- och prisökningar uppgår nettokostnadsutvecklingen för Laxå kommuns verksamheter till ca drygt 2,3 %. Det innebär att för år 2019 och 2020 finns förutsättningar att klara det prognostiserade resultatet på 2% av skatteintäkter och statsbidrag. För år 2018 ökar skatteintäkterna något mer än index. Samtidigt finns förslag om extra satsningar inom kommunens verksamheter, bland annat kultur.

6.2 Avskrivningar

Avskrivningarna beräknas uppgå till ca 6 000 tkr varje år. Investeringsstakten har ökat något och motsvarar i princip avskrivningarna. Avskrivningarna sker på anskaffningsvärdet av en anläggningstillgång och påbörjas tertialvis efter det att investeringen slutförts. En tillgång ska ha ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp och en nyttjandetid på minst tre år för att räknas som en anläggningstillgång.

6.3 Finansnetto

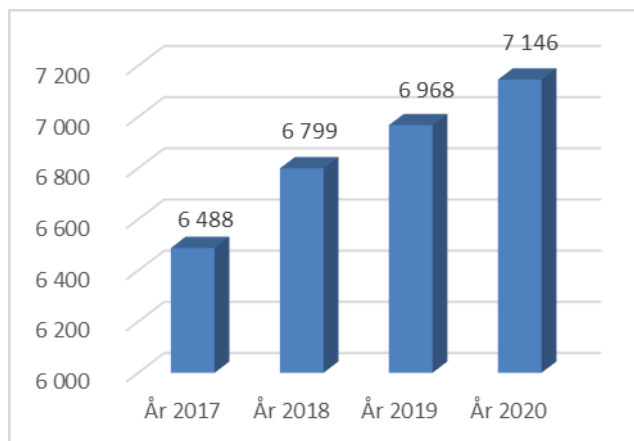
Finansnettot är skillnaden mellan de finansiella intäkterna och de finansiella kostnaderna. Finansnettot är, på grund av minskade lån och ökade ränteintäkter, positivt. Under de senaste åren har kommunen med hjälp av ökade statsbidrag för nyanlända ökat sin likviditet kraftigt. Detta har möjlighet att både betala av större delen av låneskulden samt placera medel på räntebärande värdepapper. De finansiella intäkterna avser de ränteavkastning på placerade värdepapper samt borgensavgifter som kommunen tar ut för de lån som bolagen inom koncernen har och som kommunen borgar för. Borgensavgiften fastställs utifrån den modell som finns i borgenspolicy. Borgensavgiften varierar för närvarande mellan 0,4 % - 0,6 % beroende på bland annat bolagets finansiella ställning och resultat samt bedömd risk.

De finansiella kostnaderna består i räntekostnader som kommunen har på de långsiktiga lånen samt bankkostnader.

6.4 Årets resultat

Det långsiktiga resultatmålet är ett årligt positivt resultat motsvarande 2 % av skatteintäkter och generella stadsbidrag. Denna resultatnivå är nödvändig för att skapa en långsiktig balans och för att kunna hantera kommunens låne- och pensionsskulder. För att stärka kommunens

ekonomi, efter år av svaga resultat, uppgick resultatmålet fram till år 2016 med 10 000 tkr. För år 2018 och för de två därefter kommande åren beräknas resultatnivån till 2 % av skatteintäkter och generella stadsbidrag, vilket är ett normalt resultatmål jämfört med övriga kommuner i landet.

Årets resultat uppgår 2018 till 6 799 tkr, 2019 till 6 968 tkr och 2020 till 7 146 tkr.

Resultatbudget Belopp i tkr	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Verksamhetens nettokostnader	-329 743	-344 296	-339 258	-348 808
Avskrivningar	-6 259	-6 000	-6 000	-6 000
Verksamhetens nettokostnader	-336 002	-350 296	-345 258	-354 808
Skatteintäkter	244 555	250 180	256 659	261 351
Generella statsbidrag	98 735	105 365	93 717	98 753
Finansiella intäkter	1 200	2 350	2 350	2 350
Finansiella kostnader	-2 000	-800	-500	-500
Årets resultat före e.o. poster	6 488	6 799	6 968	7 146
Extraordinära poster	0	0	0	
Årets resultat	6 488	6 799	6 968	7 146

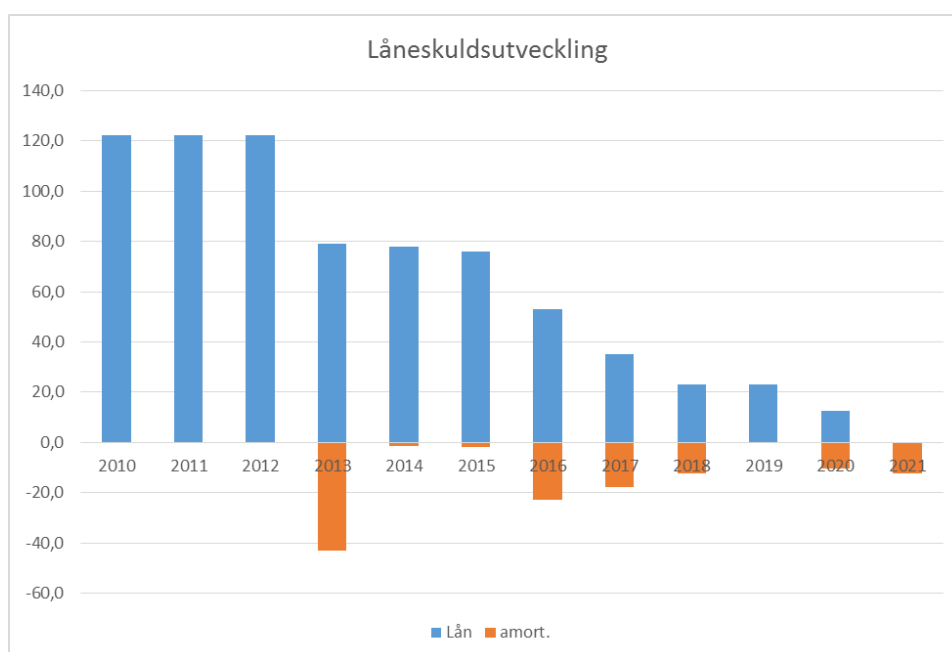
6.5 Balansräkning

Balansräkningen redovisar fördelningen av kommunens tillgångar, skulder och eget kapital. Eget kapital avser skillnaden mellan tillgångarna och skulderna och speglar kommunens ekonomiska resultat över åren. Vid ingången av 2017 var Laxå kommuns egna kapital positivt med 47 837 tkr.

Resultatbudgeten för 2017 inklusive planen för 2018-2019 innebär att det egna kapitalet förbättras avsevärt.

Lån

De långsiktiga lånen uppgick vid årsskiftet 2016/2017 till 53,3 mnkr. Under år 2017 har kommunen amorterat 18 mnkr vilket innebär en låneskuld på 35,3 mnkr vid utgången av 2017. År 2018 beräknas ytterligare 12 mnkr amorteras vilket minskar låneskulden till 23,3 mnkr. Lånens sammansättning ger möjlighet att varje år göra återbetalningar i samband med omsättning av befintliga lån.

För att minimera kommunens ränterisk anger finanspolicyen att minst 50 % av de långfristiga lånen ska ha en bunden ränta på mer än ett år. Kostnadsräntorna har sjunkit det senaste året och en del lån med högre ränta har under året omsatts till lån med lägre ränta.

Kommunens likviditet har ökat under de senaste åren dels på grund av stark resultatutveckling och dels på grund av extra tilldelade medel för stort migrationsåtagande. Därför kommer lån att kunna betalas tillbaka även under år 2018. Fortsätter kommunen att klara sitt resultatmål över tid beräknas den totala låneskulden att vara helt återbetald senast år 2021.

Borgensförbindelser

Kommunen har en borgenspolicy och i den framgår att kommunen är restriktiv med att ge borgen och det är i dagsläget enbart bolag och förbund där kommunen är hel- eller delägare som kommunen gett borgen. Under 2018/2019 kommer Laxå Kommunfastigheter AB utöka sina lån på grund av byggnation av nytt äldreboende samt ny skola i Finnerödja.

Balansräkning	Budget	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Anläggningstillgångar	151 748	139 600	141 100	140 600
Bidrag till statlig infrastruktur	0	0		
Omsättningstillgångar	22 000	26 000	26 000	26 000
Likvida medel	41 668	40 000	40 000	40 000
Tillgångar	215 416	205 600	207 100	206 600
Eget kapital	60 838	67 637	74 605	81 750
Avsättningar	20 000	20 000	20 000	20 000
Kortfristiga skulder	99 278	95 063	89 595	92 450
Långfristiga skulder	35 300	22 900	22 900	12 400
Skulder och eget kapital	215 416	205 600	207 100	206 600
Soliditet	28,24%	32,90%	36,02%	39,57%

6.6 Kassaflödesanalys

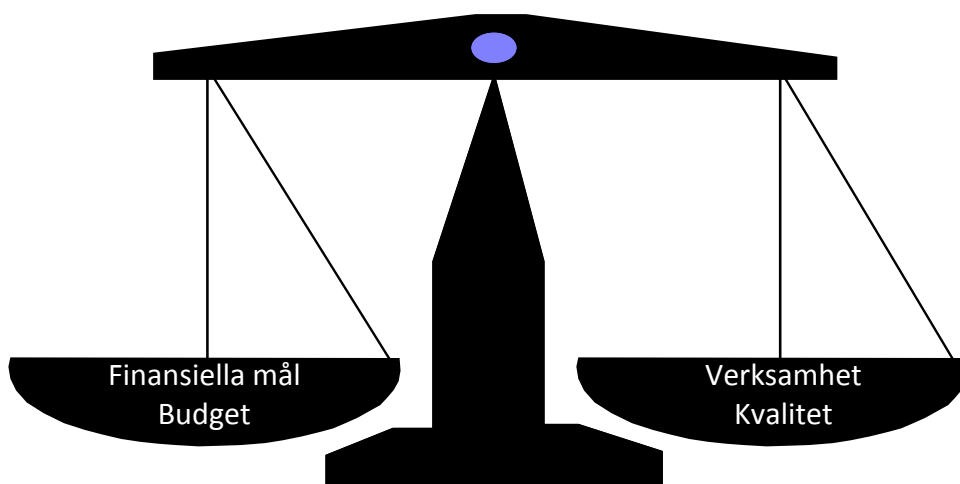
Kassaflödesanalysen visar hur de likvida medlen, det vill säga pengarna på banken, kommer att förändras under åren. De likvida medlen förändras inte enbart på grund av det ekonomiska resultatet, utan förändring av kortfristiga tillgångar och skulder påverkar också stort, liksom investeringsnivån.

Kommunens likviditet har förbättrats kraftigt under de senaste åren. Vid ingången av 2017 uppgick likviditeten till 99 miljoner kronor, varav 57 mnkr är placerade i räntebärande värdepapper. Det innebär att lån kommer att kunna betalas tillbaka som beskrivs ovan. Hur likviditeten kommer att utvecklas kommande år beror på hur de extra tilldelade medlen kommer att användas under planperioden.

Kassaflödesanalys	Plan	Plan	Plan
Belopp i tkr	2018	2019	2020
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	6 799	6 968	7 146
Justering för av- och nedskrivningar	6 000	6 000	6 000
Justering för gjorda avsättningar			
Justering för ianspråktaga avsättn	1 248	-2 000	0
Justering övr ej likv påverkande poster	0		
Medel från Verksamheten	14 047	10 968	13 145
Ökn (-)/minskn (+) kortfristiga ford.	-4 000	0	0
Ökn (-)/minskn (+) Förråd	0	0	0
Ökn (+)/minskn (-) kortfristiga skulder	-4 215	-5 468	2 855
Kassaflöde löpande Verksamhet	-8 215	-5 468	2 855
Investeringsverksamheten			
Invest i mtrl anläggningstillgångar	-7 500	-5 500	-5 500
Försäljning av mtrl anläggningstillg	0	0	0
Invest i finansiella anläggningstillg	0	0	0
Avyttr/amort av fin anläggningstillg	12400	0	0
Kassaflöde Investeringar	4 900	-5 500	-5 500
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	0	0	
Amortering av skuld	-12 400	0	-10 500
Uppräknad avsättning	0	0	0
Minskning av långfr fordran	0	0	0
Kassaflöde finansiering	-12400	0	-10 500
Periodens kassaflöde	-1 668	0	0
Likvida medel vid årets början	41 668	40 000	40 000
Likvida medel vid årets slut	40 000	40 000	40 000
Förändring av likvida medel	-1 668	0	0

7 Finansiella mål

För att uppnå en god ekonomisk hushållning är det viktigt att det finns en medveten balans mellan tillgängliga finansiella resurser och verksamhetsvolymen, dvs. vilken verksamhet vi ska erbjuda och producera samt vilken kvalitet verksamheten ska ha. De tillgängliga finansiella resurserna tillsammans med de finansiella målen ligger till grund för den totala budgetramen. Den aktuella budgetramen ska sedan ligga till grund för den verksamhet som ska bedrivas och den kvalitet som verksamheten ska ha, vilket kan utläsas både i de övergripande målen och de nämndspecifika målen. Resonemanget kan beskrivas med hjälp av följande bild.

Mål för eget kapital

Förändring av eget kapital ska under planperioden 2018-2020 uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Förändringen av eget kapital visar årets resultat. Om årets totala intäkter för kommunen överstiger årets totala kostnader (inklusive avskrivningar och extraordinära kostnader) blir förändringen positiv. I företagsekonomiska termer uttrycks förändringen av eget kapital som vinst eller förlust. Målet är satt exklusive extraordinära intäkter. Vid ingången av 2017 var Laxå kommuns egna kapital positivt med ca 47 837 tkr och det budgeterade resultatet innebär att det egna kapitalet vid årets slut beräknas uppgå till 54 600 tkr. Budgeterat resultat innebär att det finansiella målet nås. Prognosen för 2017 innebär att resultatet kan bli ytterligare ca 7 mnkr bättre.

Mål för soliditeten

Soliditeten ska förbättras och långsiktigt uppgå till minst 50 %.

Soliditeten visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel, det vill säga eget kapital. Summa eget kapital ställs i relation till kommunens totala tillgångar. Soliditetsutvecklingen är beroende dels av årets resultat (förändring av eget kapital) och dels av hur förändringen av tillgångarna finansieras. Om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet sjunker soliditeten. För att få oförändrad soliditet eller höjd soliditet måste resultatet förbättras genom ökade intäkter eller minskade kostnader, och/eller att tillgångsökningen begränsas.

Från ingången av 2017 är soliditeten 20,7 % och med budgeterat resultat innebär att soliditeten för 2018 preliminärt blir 32,9 %. Detta kan förändras beroende på 2017 år resultat.

Mål för likviditeten

Likviditeten ska vid årets slut uppgå till minst en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag.

För 2018 uppgår en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag till 28 315 tkr.

Den likvida situationen är bättre och det fanns 41 669 tkr på bankkontot vid ingången av 2017. Utöver det har kommunen placerat 57 320 tkr i räntebärande papper. Avsättningar som är gjorda för medfinansiering av kollektivtrafiken och sluttäckning av deponin ska betalas ut under de kommande åren, vilket påverkar likviditeten negativt. En del pengar från Migrationsverket sätts också av för framtida kostnader. En balansering med dessa utbetalningar och det likvida målet ger utrymme för amortering av de långsiktiga lånen. Kommunfullmäktige har fattat beslut om en ny finanspolicy som innebär att kommunen kan bredda sin placering i räntebärande värdepapper. Eftersom kommunens likviditet kommer att vara god närmaste åren ger det en möjlighet att öka avkastningen något samtidigt som likviditeten planeras till möta inlösningen av de bundna lånen.

Mål för låneskulden

Kommunens samtliga lån ska vara återbetalda senast år 2021. Kommande investeringar ska finansieras med egna medel.

Laxå kommun har de mesta av sina tillgångar (fastigheter mm) i sina bolag. De egna tillgångarna består av infrastruktur så som gator och vägar samt inventarier. Utifrån tillgångsperspektivet ska Laxå kommun inte ha egna lån i större utsträckning. Utifrån framtida finansiella utveckling och prognostiserade räntehöjningar bör kommunen betala tillbaka resterande

låneskuld. Kommande investeringsutgifter bör därför klaras av med egna medel.

8 Driftbudget

Här redovisas de nettokostnadsanslag som verksamheterna disponerar under åren 2018-2020. I ramtilldelningen är inte löneökningen inräknat. Kompensation för respektive års löneökningar återfinns liksom tidigare år centralt i kommunens finansförvaltning och ska storleksmässigt ge utrymme för full kompensation till nämnder och styrelse.

Under de kommande åren har en reserv avsatts för planering och politisk prioritering. Reserven uppgår för år 2018 till 2,0 mnkr, år 2019 1,8 mnkr och 2020 5,3 mnkr. År 2020 ökar reserven på grund av att skolsatsningen minskar för barn- och utbildningsnämnden.

För att klara målet för god ekonomisk hushållning över tid kommer nuvarande resurstilldelningsmodell att ses över. Modellen ska bygga på en grundfördelning som på ett tydligare sätt kopplar resurserna till en grundprestation i form av prestation (kvantitet och resultat) som kan jämföras med motsvarande organisationer i andra kommuner med liknade förutsättningar. Det ska också bli tydligt hur särskilda politiska satsningar påverkar verksamhetens omfattning. Styrelse och nämnd ska avsätta minst en procent av ramtilldelningen till planeringsreserv för att klara oförutsedda kostnader, till exempel ökat behov av stöd eller vård.

Pensionskostnaderna för kommunen kommer att öka de närmsta åren. Utifrån en ny pensionsprognos kommer kommunens kostnader att öka med 1 mnkr kronor fram till åren 2018 -2019 jämfört med 2017.

Kommunen samarbetar med ett flertal förbund och nämnder där budgetprocessen fortfarande pågår. Hur deras verksamhetsambitioner och kostnadsutveckling kommer att påverka Laxå kommuns redovisas i samband med respektive nämnd/förbund budgetprocess. I Laxå kommuns budgethandling har hänsyn tagits till förändringar så långt det är möjligt.

Utöver den fördelning som innefattar skatter och generella statsbidrag har regeringen beslutat att kommuner och landsting ska, som beskrivits ovan, tilldelas ytterligare 10 miljarder kronor. Det ger Laxå kommun en förstärkning på ca 14,4 miljoner det närmsta året.

Driftbudget	2017	2018	2019	2020
Ram BUN	-88 066	-89 898	-86 555	-87 421
Ram SON	-126 396	-128 256	-124 488	-125 733
Ram KS	-99 326	-103 277	-94 412	-95 356
Miljönämnd	-1 165	-990	-940	-940
Summa	-314 953	-322 421	-306 396	-309 450
Löneökning 2017-2020	-1 823	-6 075	-11 875	-17 675
Pensionskostnader	-12 000	-13 000	-13 000	-13 000
Planeringsreserv/pol priort				
Lönesatsning		-1 000	-1 025	-1 051
Personalomkostnadpåslag		-1 000	-1 000	-1 000
Kultursatsning		i ram	-2 000	-2 000
Kortidsplatser SON/Nya ramundergården		i ram	-2 000	-2 000
Skolan årskurs 6		i ram	-600	-600
Skolsatsning omfördelad 2017-2018	0	0	-3 600	0
Planeringsreserv	-1 064	-2 000	-1 763	-5 231
Resultatmål	-6 559	-6 799	-6 968	-7 146
Finansiella intäkter	1 200	2 350	2 350	2 350
Finansiella kostnader	-2 000	-800	-500	-500
Summa kostnader	-337 199	-350 745	-348 376	-357 303
Finansiering	325 799	339 945	348 377	357 303
Extra välfärdsmedel	16 583	14 400	12 990	9 390
O fördelade medel (prel)	-5 183	-3 600	-12 990	-9 390
Total finansiering	342 382	354 345	361 367	366 693
Totalt fördelade medel	-342 382	-354 345	-361 366	-366 693

Ramjusteringar 2018						
Ramanslag	Ursprung	Bun	Son	Ks	Miljö	Summa
Grundram 2018	-303 421	-85 698	-123 256	-93 477	-990	
Lönejustering 2018						
Skolsatsning		-3600				
Välfärdssatsning Son			-3000			
Underhåll gator, broar fastigh mm			0	-5100		
Utvecklingsatsningar				-2700		
Kortidsplatser			-2000	0		
Kultursatsning			0	-2000		
Förstärkning BUN		-600		0		
Aktuell nämndram		-89 898	-128 256	-103 277	-990	-322 421

I budgetramarna finns utökade medel för skolsatsningar, vårdplatser, kultursatsningar samt utvecklings och underhållssatsningar.

Barn- och utbildningsnämnden har tilldelats en extra utvecklingsatsning på 3,6 mnkr per år för åren 2017-2019. Därefter avslutas satsningen. Dessutom får nämnden ytterligare 0,6 mnkr för årskurs 6.

Social- och omvårdnadsnämnden tilldelas 2,0 mnkr för extra korttidsplatser samt en generell utvecklingsatsning på 3,0 mnkr. Utvecklingsatsningen är liksom skolutvecklingsatsningen tillfällig och finansieras med kommunens tillfälliga välfärdsmedel.

Kommunstyrelsen tilldelas extra medel på 5,1 mnkr för underhållsatsningar för gator, vägar, broar och lekplatser mm. En extra tilldelning på 2,7 mnkr sker också för satsning på det civila samhället, trivselåtgärder samt till utvecklingsplaner för Rölfors och Tived. De extra tilldelade medlen finansieras med kommunens tillfälliga välfärdsmedel.

Övriga satsningar som ska inarbetas i nämndernas ramar under 2018 är;

- Återinföra HAB-ersättningen för personer med intellektuellt funktionshinder samt personer med SOL-beslut inom psyk. (Trappan/Kryddan)
- Återinföra pedagogisk lunch för lärare inom grundskolan som äter tillsammans med eleverna

Nämnderna utreder under detaljbudgetprocessen och återkommer med ett eventuellt äskande om kompletterad ram.

Vy över Teen, en av kommunens många sjöar

9 Satsning på välfärden i Laxå kommun

I regeringens förslag till statsbudget för 2018 ingår ett ökat statsbidrag till kommunerna om totalt ca 10 mdkr per år. Det innebär ett ökat statsbidrag till Laxå kommun på preliminärt 14 400 mnkr för år 2018. År 2019 minskar beloppet till 12 990 mnkr och från år 2021 blir det ökade statsbidraget ca 4 mnkr per år.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
LAXÅ KOMMUN	32 500	16 583	14 400	12 990	9 390	4 000
Tillfälliga satsningar						
Hyror (Nya skolor, förskolor och underhåll av verksamhetslokaler)		4 000	2 600	4 000	4 000	4 000
Underhåll (Gator, vägar, broar, lekplatser mm)		7 683	5 100	2 400		
Utvecklingssatsningar (Civila samhället och ytterområden)	1 000	1 900	2 700	1 100		
Organisationsanpassningar (centralisering av äldreomsorgen)	0	0	1 000	500		
Finansiering (medel att omdisponera eller stärka resultatet)	31 500	0	0	1 990	5 390	
Välfärdssatsningar inom social verksamhet	0	3 000	3 000	3 000		
SUMMA	32 500	16 583	14 400	12 990	9 390	4 000

Eftersom ökningen av statsbidraget 2018-2020 är tillfällig kan det endast användas för tillfälliga satsningar. De extra statsbidrag som avser en satsning välfärden i form av kvalitet, trivsel och trygghet för kommunens invånare inom kommunens verksamheter. Definitionen av välfärden i Laxå kommunen handlar inte bara om antalet anställda inom skola, äldreomsorg och förskola. Den omfattar hela den verksamhet som Laxå kommun ansvarar för som t.ex. infrastruktur, näringslivsutveckling, fritid och kultur.

Det finns många områden inom välfärden som under flera år har fått stå tillbaka och som nu behöver utvecklas och förbättras. Dessa satsningar omfattar:

- Underhållet för kommunens lokaler ökar genom att Laxå kommun betalar en högre hyra till Laxå kommunfastigheter, här satsar vi 10,6 miljoner kronor under perioden.
- Underhållet av gator, vägar, dammar, lekplatser, etc. får ett tillskott för att ge en tryggare tillvaro för kommunens befolkning, vi satsar totalt nästan 7,5 miljoner kronor för perioden.
- Utvecklingssatsningar såsom utvecklingsplan för Tived och Rölfors, civila samhället, kultur- och turistsatsningar såsom besöksvänliga skogar, etc. med 3,8 miljoner kronor under perioden.

- Organisationsanpassning med eventuella omställningskostnader för nya Ramundergården med en satsning på 1,5 mkr under 2018-2019.
- Ökat resultat 2018-2020 med 2,0 miljoner kronor för att ge kommunen en bättre långsiktig stabil ekonomi och en soliditet som en "normal kommun".
- Välfärdssatsningar inom den sociala verksamheten med totalt 6 miljoner kronor under planperioden. Precis som skolsatsningen på 3,6 miljoner kronor per år, kommer pengarna finnas hos kommunstyrelsen tillsammans med krav på utvärdering. Dock är det social- och omsorgsnämnden som beslutar om hur satsningar ska göras.

Trivselskapande åtgärder

Under året kommer ett flertal trivselskapande åtgärder att genomföras, såsom

- den "vattenhäst" som införskaffats av Laxå Modelljärnvägsförening ska sättas upp i rundeln framför resecentrum utifrån ett yttrande från Byggförvaltningen och 200 tkr har anslagits för detta i välfärdssatsning 2018
- Sedan 2016 har Kim Fagergren arbetat på konstverket "Bågar" som ursprungligen var avsedd för rondellen vid E20, men som inte kunde uppsättas där på grund av Trafikverkets regler. Detta konstverk kommer därför att sättas upp på lämplig plats som bestäms i samverkan med konstnären, för detta har anslagits 100 tkr i välfärdssatsning 2018 utöver 100 tkr under 2017.
- Ett flertal av kommunens vägskyltar är gamla och delvis trasiga och behöver bytas eller rengöras, för detta har anslagit 200 tkr i välfärdssatsning 2018
- De kommunala/allmänna badplatserna i kommunen kommer att utvecklas samt kompletteras med div. material, för detta har 200 tkr anslagit i välfärdssatsning 2018.

10 Övriga satsningar

Utöver de satsningar som planeras att genomföras utifrån de höjda statsbidragen under kommande år (enligt ovan), ser kommunen också behov inom ett flertal områden som vi planerar att åtgärda enligt följande:

Social- och Omsorgsnämnden

Kommunfullmäktige har redan i februari 2016 beslutat om en tillbyggnation av Ramundergården. Denna satsning ger en klar förbättring av kvalitén för boende inom kommunens korttidsvård, dvs. personer som just kommit hem från sjukhus eller som behöver omvårdnad under en kortare tid. Denna tillbyggnad planeras kunna tas i bruk under oktober-november månad 2018. För eventuella organisationsanpassningar har vi anslagit 1 500 tkr för 2018 – 2019.

Barn- och Utbildningsnämnden

Skolan i Finnerödja är gammal och sliten och för att en F-åk 6 skola ska kunna finnas i framtiden och utvecklas, har kommunfullmäktige (2017-06-30, § 108) beslutat om en nybyggnation av en skolbyggnad i Finnerödja.

Förskolan i Hasselfors är redan nu på gränsen till för liten. I och med denna budget beslutas om en utbyggnad 2018 av förskolan Hasselfors med en avdelning för att de barn som finns och kommer att finnas i Hasselfors ska ha god plats för lek, mat och omsorg. Byggekostnaden är ca 3 600 tkr, vilket innebär en ökad hyra för nämnden på ca 300 tkr/år.

Integration- och Arbetsmarknadsenheten

Under de senaste åren har Laxå kommun tagit emot många kommunplacerade och asylsökande. Vid fördelningen av Valfärdsmiljonerna för 2017 hade Laxå kommun en femte placering bland Sveriges kommuner gällande mottagande i relation till total folkmängd.

När det gäller mottagande av kommunplacerade flyktingar har Laxå kommun för 2018 fått fördelningstal 0. I enlighet med kommunens verksamhetsplanering och den strategi som ligger till grund för befolkningsutveckling m.m., så har vi önskat 15 anvisningar inför 2018. Detta är den siffra som kommunen räknar med att vi klarar av och som inte belastar bostadsbeståndet på ett anmärkningsvärt sätt.

Utifrån detta arbete att ta emot kommunplacerade nyanlända och ge möjlighet att bosätta sig långsiktigt i kommunen avser vi att utöka AMI-enheten med en tjänst för att stödja individer som står långt från arbetsmarknaden.

11 Investeringsbudget

En investering är anskaffningar som uppgår till mer än ett prisbasbelopp (45 500 kr för 2018) och om det anskaffade har en livslängd på 3 år eller mer. Övriga inköp finansieras ur respektive nämnds driftsbudget.

Anskaffningstillgångarna ska från och med 2014 komponent-avskrivas vilket innebär att tillgången ska delas upp i de komponenter som den består av och med syfte att avskrivningarna ska spegla de olika komponenternas livslängd. Komponentavskrivningen innebär också att när en komponent måste återanskaffas så ska detta göras som en investering. Detta gör att investeringsbudgeten har utökats med 1 000 tkr jämfört med tidigare plan. Nya toppskikt på gator och vägar får inte längre tas i driften utan ska redovisas som en tillgång.

Internräntan sänktes 2016 till 3,5 % (från 4 %) och med hänsyn till SKL:s rekommendation sänks den till 3,0 % 2018. Internräntan ger upphov till kapitalkostnader för de nämnder som gjort investeringar. Kommunen använder nominell metod vid beräkning av kapitalkostnader. Metoden innebär att internräntan beräknas på kvarvarande värde på anläggningarna (bokfört värde) och att avskrivning sker med samma belopp varje år under anläggningens livslängd. Avskrivningarna börjar tertialvis efter att investeringen har skett.

Investeringsutgifterna utgör ungefär samma utgiftskategorier som tidigare år. De nya investeringar som genomförs under planperioden är följande:

- IT-investeringar minskar något 2018 – 2020 eftersom Sydnärkes IT-nämnd hanterar kommunernas investeringsbehov.
- Under 2018 har anslaget för gator och ny toppbeläggning ökat till 1 500 tkr. Under 2019 – 2020 ökar denna satsning till 2 000 tkr per år.
- Denna asfaltering enligt ovan är utöver den speciellt riktat satsning 2017-2018, underhåll och asfaltering av Nygatan i Hasselfors. Investeringen beräknas belasta åren 2017-2018 med lika belopp.
- Klubbstugan vid Byggemarken i Laxå kommer att renoveras och byggas ut för att kunna erbjuda ombytesrum och dusch för olika föreningar
- Utvecklingsplan för Hasselfors. Under 2016 startades en utvecklingsgrupp med invånarrepresentanter i Finnerödja för att kartlägga behov och framtida satsningar. Investeringsmedel på 700 tkr avsattes år 2017 för att kunna tillgodose detta utvecklingsarbete. Motsvarande utvecklingsplan kommer att startas upp för Hasselfors under 2018 där 500 tkr i investeringsmedel har avsatts.
- Genom Laxå kommun passerar ca 10 miljoner biltrafikanter på E 20 varje år, under året kommer kommunen att se på byggnation av några ställplatser för att få fler besökare till tätorternas centrala delar
- Viss gatubelysning i bl.a. Hasselfors och andra delar av

kommunen behöver kompletteras för att ge belysning längs hela den aktuella vägsträckan.

- Barn- och utbildningsnämnden får ett utökat investeringsutrymme för satsning inom IT i skolan. Detta ingår i ett utvecklingsprojekt där samtliga elever inom flertalet årskurser erhåller en dator.

Investeringar (i tkr)	Investering 2017	Investering 2018	Investering 2019	Investering 2020
Datorer				
IT-investeringar	500	0	0	0
E-arkiv	500	100	100	100
Ärendehanteringssystem				
Gator - ny toppbeläggning	1 000	1 500	2 000	2 000
Nygatan	1 000	1 000		
Lekplatser	200	200	200	200
Klubbstugan		2 000		
Utvecklingsplan Finnerödja	700			
Utvecklingsplan Hasselfors		500		
Gång/Cykel väg längs G:a Tivägen	300			
Väg mellan Idrottsvägen/Fabrikgatan				
Barn- & Utbildningsnämnden	500	600	600	600
Social- och Omsorgsnämnden	200	200	200	200
Ställplatser		500		
Ny gatubelysning		200		
Till KF förfogande	300	300	1 000	1 000
Till KS förfogande	300	400	1 400	1 400
Totala investeringar	5 500	7 500	5 500	5 500